

**CETATILE
DACICE
DIN MUNTII ORASTIEI**

SARMIZEGETUSA REGIA ZONA SACRĂ

**SARMIZEGETUSA REGIA
THE SACRED AREA**

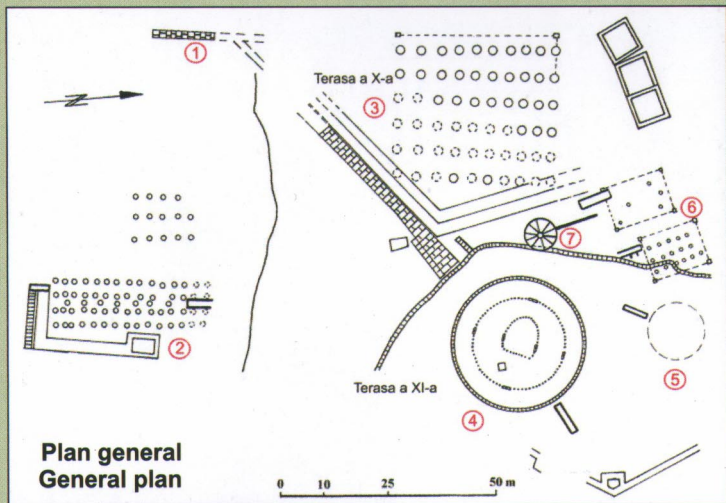

 Capitala Regatului Dac, Sarmizegetusa Regia, era formată din trei părți: cetatea, zona sacră și așezarea civilă.

Unele dintre piesele construcțiilor de cult erau încă vizibile printre copacii seculari care acopereau întreg dealul la începutul sec. al XIX-lea. Cercetarea lor sistematică a început doar în perioada interbelică și, treptat, au fost descoperite opt temple rectangulare de tipul aliniamentelor de coloane și două circulare. Ele au funcționat în etape succesive de-a lungul perioadei cuprinse între sec. I a. Chr. – începutul sec. II p. Chr. De remarcat că toate sunt grupate pe două terase antropogene susținute de ziduri masive.

În antichitate, se cobora în zona sacră dinspre cetate pe un drum pavat cu lespezi de calcar, ce era folosit, foarte probabil, în timpul procesiunilor religioase (1). Cu puțin înainte de aria cu monumente, el se bifurca, o ramură a sa ajungând în dreptul terasei a X-a, iar o alta mergând până pe terasa a XI-a, unde se termina printr-o piațetă pavată.

În prezent, din templele de acum 2000 de ani sunt vizibile pe teren plintele circulare pe care se sprijineau coloanele, din lemn sau piatră, și pilaștrii din calcar sau andezit care aveau rolul de a marca perimetrul sacru.

Plan general
General plan

Pentru unele dintre edificiile au fost documentate arheologic mai multe faze. Este cazul templului mare de calcar dispus în partea sudică a zonei sacre (2), pentru care sunt cunoscute trei etape de construcție / reconstrucție, precum și al templului de andezit cu 60 de coloane de pe terasa a X-a, care suprapune un alt monument de cult din care s-au păstrat doar un bloc de colț și câțiva stâlpi de calcar (3).

Spațiul templului mare circular (4), monument emblematic pentru civilizația dacică, era delimitat printr-un cerc continuu de blocuri masive din andezit, dublat de o centură de pilaștri. În interior au fost găsite urmele unor stâlpi de lemn plasați cu lut, care susțineau un perete circular întrerupt de patru intrări diametral opuse. Centrul său era ocupat de o încăpăre absidată orientată solstițială. În imediata apropiere au fost descoperite elementele unui alt templu circular, dar de dimensiuni mult mai reduse (5).

Altarul de andezit
The andesite altar

Marginea de nord a zonei sacre era ocupată de două temple patrulate din andezit, al căror plan includea câte 18 coloane (6).

Un rol aparte în cadrul ansamblului ceremonial de la Sarmizegetusa Regia îi revenea altarului de andezit (7). Lichidele vărsate pe suprafața sa în timpul aducerii de jertfe zeilor se scurgeau, prin intermediul unui jgheab cioplit într-un bloc de calcar, în canalul deversor care străbate terasa a XI-a.

Templele de aici constituie un reper major pentru istoria religioasă a dacilor. Numărul mare de edificii de cult și arhitectura lor monumentală reprezintă argumentele principale care au permis identificarea Sarmizegetusei Regia cu *Cogaionon* – *muntele sfânt al dacilor* – amintit într-un fragment antic despre daci.

 Sarmizegetusa Regia, the central place of the Dacian kingdom, consisted of three main functional parts: the fortress, the sacred area and the civilian settlement.

Some stone fragments belonging to the ancient religious buildings were still visible in the woods that covered the entire hill at the beginning of the 19th century. The systematic research of these remains, dating back from the Late Iron Age, started only in the two world wars. Eight rectangular temples (of the type consisting of ranges of columns) and two circular ones were then progressively discovered. These temples were in use in sequential stages from the 1st century BC to the beginning of the 2nd century AD. All of them are located on two large artificial terraces supported by massive limestone walls.

In the ancient times a road paved with limestone slabs allowed the access from the fortress downwards to the sacred area (1). Most likely this road was used during religious processions. Right before the area where the religious monuments were built the road splits in two, one way was leading to the 10th terrace while the other way led to the 11th terrace, ending in a small paved platform, just in front of the great round temple.

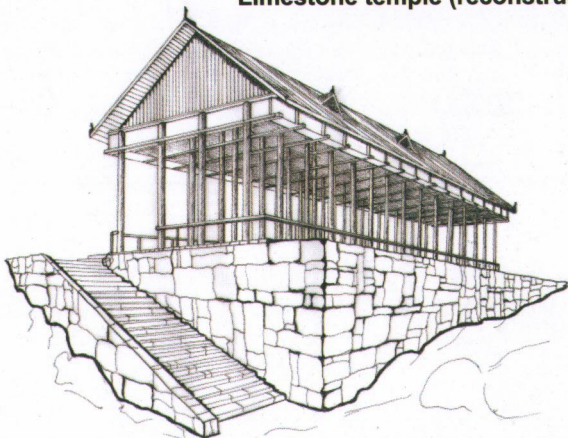
**Medalio din lut ars
Terracotta disc**

Nowadays, from the 2000 years old temples only the circular plinths on which the wooden or stone columns stood, and the limestone and andesite pilasters – that marked the sacred perimeter – are still visible.

More building phases were archaeologically documented for some of the edifices. It is the case of the large limestone temple located on the southern part of the sacred area (2) which underwent three building phases/reconstruction, and the andesite temple with 60 columns on the 10th terrace that overlapped another religious monument from which only a corner stone and a row of limestone pillars (which once marked its limits) survived (3).

The area of the large circular temple (4), was delimited by a continuous circle of massive andesite blocks doubled by a belt of pilasters. Inside this area prints from large wooden posts were found. They were the supporting structure for a circular wall with four entrances. In the centre of the building an apse room (astronomically oriented) was also found. Elements from another smaller circular temple, were discovered in the close vicinity (5).

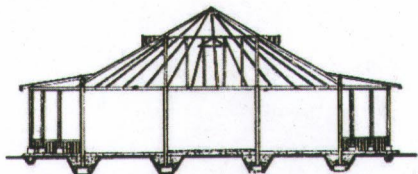
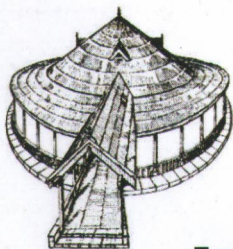
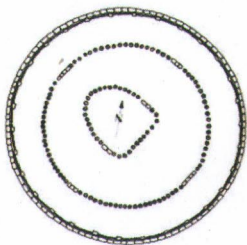
Templu de calcar (reconstituire grafică)
Limestone temple (reconstruction)

Near the northern edge of the sacred area two other quadrilateral andesite temples, with 18 columns each, were built (6).

A special place within the ceremonial complex from Sarmizegetusa Regia was given to the andesite altar (7). The liquids poured on its surface during the sacrifices for gods dribbled through a hole carved into a limestone block to the limestone sewer that crossed the 11th terrace.

The temples from Sarmizegetusa Regia are of a major importance for the history and the Late Iron Age civilization of the Dacians. The significant concentration of religious buildings and their monumental architecture are the main reasons that suggested the identification of Sarmizegetusa Regia with *Kogaionon* – the *Holly Mountain of the Dacians* – mentioned in the ancient sources.

Templul mare circular (reconstituire grafică)
The large circular temple (reconstruction)

Templul mare de andezit
The large andesite temple

Templu de andezit
The andesite temple

0 1000 m
500 m

Fetele Albe
Valea Albă
Cartierul civil de vest

Zona sacră
Cetatea

Cartierul civil de est

Altarul de andezit
The andesite altar

Drumul pavat
The paved road

Text și foto:

**Colectivul Științific al Șantierului arheologic
Cetățile Dacice din Munții Orăștiei**

Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva
Str. 1 Decembrie nr. 39
Tel. 0254/216750, fax 0254/212200
e-mail: muzeucdr.deva@gmail.com
www.mcdr.ro

<https://biblioteca-digitala.ro>